

OTKRIVANJE TAJNI KOJE OBLIKUJU NAŠE ŽIVOTE

PROBUDI SE ZA ISTINU

MIROSLAV PUJIĆ

O AUTORU

Prof. dr Miroslav Pujić, je diplomirao teologiju na Njubold koledžu u Engleskoj. Magistrirao je na temu iz kulturološke antropologije na Fuler univerzitetu u Kaliforniji, a doktorat iz sociologije je uradio na Endrus univerzitetu u Mičigenu u Sjedinjenim Američkim Državama. Stručnjak je u području uticaja postmodernizma na društvo. Napisao je šest knjiga i brojne članke u svetskim časopisima. Predavao je na univerzitetima u SAD, Engleskoj, Brazilu, Južnoj Koreji i Srbiji.

Razvio je koncept LIFEdevelopment (Više od života) u Engleskoj. Bio je direktor Centra za sekularne i postmoderne Studije, što ga je odvelo u 96 zemalja u cilju održavanja seminara i konferencija..

Dr Pujić je trenutno direktor Centra za edukaciju i celoviti razvoj „VIŠE OD ŽIVOTA” u Novom Sadu. Centar nudi predavanja, radionice i lično savetovanje. Dr Pujić promovira moralnu psihologiju zasnovanu na biblijskim vrednostima radi promene misli.

Svet postaje sve opasnije mesto za život. Dr Pujić u ovoj knjizi, kao profesor teologije i sociologije, iznosi biblijsko viđenje našeg vremena.

SADRŽAJ

Uvod7
Pre nego što počnete8
01 U potrazi za istinom11
02 Istina kao proizvod17
03 Šta je istina?23
04 Izvor istine31
05 Odakle potiče zlo?39
06 Da li Bog radi svoj posao?47
07 Kako je dobar Bog mogao dopustiti patnje?59
08 Vera, treba li nam uopšte?67
09 Kada je kriza šta mi radimo?75
10 Vladavina neznanja83
11 Globalisti i naša budućnost91
12 Veliko resetovanje sveta103
13 Selektivno uzgajanje ljudi!113
14 Transhumanizam i veštačka inteligencija119
15 Ljudi nisu ni svesni šta ih čeka!129
16 Velika opomena čovečanstvu137
17 Zašto je svet u velikom problemu?145
18 Sotonine laži u koje verujemo157
19 Šta sotona ne može?165
20 Šta sotona želi više od svega?173
21 Sotonina strategija protiv čoveka179
22 Pad sotone i Hristova pobeda185
23 Tajne Isusove otpornosti191

24	U kandžama okultizma199
25	Razgovor sa mrtvima, da ili ne?207
26	Pazi, crna mačka215
27	Zašto kritikujemo?221
28	Moć ogovaranja227
29	Vladavina laži235
30	Sudbina i slobodna volja241
31	Tradicija – poljubac smrti!247
32	Ležu na postelju i smišljaju zlo253
33	Kada je čovek velik a Bog mali!259
34	Osveta se služi hladna267
35	Porodica na udaru275
36	Plan spasenja čoveka287
37	Da li praštanje ima granice?293
38	Zaštita od greha i zla299
39	Kako obožavati Boga?309
40	Uskoro čovek postaje besmrtn!317
41	Živimo na rubu večnosti323
42	Ovo moramo čuti danas329
43	Pošten u nepravednom svetu337
44	Živeti kontraintuitivno345
45	Suprotno je istina353
46	Kraj sveta! Kada, kako?365
47	Kakva nas budućnost čeka?371
48	Poruka za svaku osobu381
49	Lojalnost sili ili istini389
50	Odluka života395

„Istina je istina čak i ako joj niko ne veruje; Laž je laž čak i ako svi u nju veruju.“

UVOD

Živimo u doba krize, globalnih i potencijalno apokaliptičnih razmera, koja utiče na živote milijardi ljudi. Vodi se rat za istinu. Politički lideri pokušavaju da oblikuju pojedinačno ponašanje, stavove i identitet.

Činjenica da oko nas ne eksplodiraju bombe i granate, ne fijuču meci i ne ruše se kuće, ne znači da živimo u vreme mira i da smo bezbedni. Svet je sada zaista na ivici ponora. Ovo nije preterivanje, niti metafora. Ovo je stvarnost!

Trenutno je istina na udaru i borba se vodi u svim sferama našeg života: od politike, preko zdravlja, ishrane, muzike, sporta, obrazovanja do religije. Mnogo je toga na kocki i nema srednjeg puta, nema sigurne zone za one koji nisu opredeljeni u ovom ratu.

Kristofer Džejms Gilbert, američki esejista, opisujući današnje društvo kaže: „Popularna kultura je mesto gde se sažaljenje naziva saosećanjem, laskanje se zove ljubav, propaganda se zove znanje, napetost se zove mir, tračevi se nazivaju vestima, a muzičke matrice se nazivaju pevanjem.”

Živimo u svetu reakcionih krajnosti: fanatizma i flegmatizma. Neopredeljenost oko bilo koje teme postala je najopasnije tlo. Propaganda obiluje u svim područjima, od interneta preko drugih medija, društvenih mreža, u privatnim i javnim raspravama.

Mnogi se pitaju da li idemo ka utopijskoj budućnosti, ili klizimo u oligarhiju gde manjina vlada većinom; gde će nam se oduzeti sloboda izbora, uništiti odnosi zbog socijalne distance, gde će zavladati totalitarizam.

Vodi se rat za istinu. Kome da se obratimo da je saznamo, da li neko uopšte zna istinu?

U ovoj knjizi pokušaću da, u središtu globalne krize ovog velikog rata za istinu u svim sferama našeg života, iznesem **apsolutnu istinu** koja je otkrivena od strane Onoga koji zna sve. Jer danas, više nego ikad, želimo da nove informacije dobijemo brzo, da budemo sigurni da su tačne i da odgovore baš na ono što nas zanima. Zato treba da se otrgnemo od opšte uljuljkanosti i da se probudimo za istinu.

PRE NEGO ŠTO NASTAVITE...

Dobrodošli u današnji svet...

Gde zlo više ne postoji.

Gde je seks besplatan, a ljubav skupa.

Gde je izgubiti telefon mnogo bolnije nego izgubiti nevinost.

Gde modernizacija znači golotinja, psovke, grubost, nepristojnost.

Gde dečaci ostaju dečaci i nikada ne žele da postanu muškarci,
a devojčice postaju muškarci da bi vladale njima.

Gde kupatila postaju fotografski studiji.

Gde je dostava pice brža nego odziv hitne pomoći.

Gde se ljudi plaše lopova i terorista više nego Boga.

Gde ljudi postaju toksični kada govore istinu
ili odbijaju da se ostave onoga što je zaista toksično.

Gde auto, patike i markirana odeća određuju vrednost čoveka.

Gde je novac mnogo važniji od porodice i Boga.

Gde bračni savez više nije svet ili shvaćen ozbiljno.

Gde je lakše graditi kuću negoli graditi dom.

Gde je ljubav igra.

Gde je poštovanje Boga izokrenuto i lažno.

Gde zlo više ne postoji.

I zato sledeći odlomak lepo ilustruje našu reakciju na sve ovo...

„Pogrešno su mislili da je jedino što treba čuvati ‘životić’ koji imaju, po cenu svega ostalog! Nisu se grlili, pozdravljali, odrekli su se svakog ljudskog kontakta, svega ljudskog! Ponestalo im je novca, izgubili su posao, potrošili ušteđevinu, ali su i dalje verovali da su srećni, iako više nisu mogli da rade i zarađuju za hleb! Pameti im je ponestalo.

Danas bi im mediji rekli jedno, sutra drugo, a oni bi i dalje verovali onome što čuju! Odrekli su se ličnih sloboda, iz kuća nisu izlazili, nisu šetali, nisu posećivali rođake i rodbinu! Svet se pretvorio u ogroman koncentracioni logor dobrovoljnih zatvorenika! Prihvatili su sve! Sve, samo da bi osigurali svojim jadnim životićima dan više. Bilo je tako jednostavno! Jednostavno – baš kao i sada.”¹

I da zaključimo...

Svet postaje sve opasnije mesto za život. Igramo se genetskim inženjeringom, putovanjima u svemir, veštačkom inteligencijom, pa čak i povećavamo virulenciju nekih patogena. Nauka napreduje ali čovek sve više luta. Živimo u stvarnosti koju nam drugi kreiraju. Zatrpali smo nebitnim informacijama i gušimo se u ispraznim medijskim zabavama. Znamo sve o influenserima društvenih mreža, ali još nismo otkrili apsolutnu istinu naše budućnosti. Ako želiš da iskoračiš iz tog kruga,

PROBUDI SE ZA ISTINU... ČITAJ, OTKRIJ, PRIMENI.

¹ K.S. Luis (1942), odlomak iz knjige *“Pisma starijeg đavola mlađem”*

Danas smo bombardovani informacijama kao nikada ranije. Nešto od toga je istina, nešto je spinovanje, a nešto su lažne vesti. I to nam se prezentuje sa namerom. Propaganda pomaže vladama i korporacijama da nam prodaju proizvode, stil života i ideje. Ponekad je taj plan bezopasan, ali u drugim slučajevima je destruktivan, a nije uvek lako uočiti razliku.

Dezinformacije pojačavaju neizvesnost i izazivaju emotivne reakcije kao što su strah, bes i nepoverenje. Pitamo se šta je istina a šta su lažne vesti. Vodi se rat za istinu. Savet koji mogu da vam ponudim je: čuvajte svoj um i svoje emocije, oni danas postaju roba – ne dozvolite da trguju vama.

Stara ruska poslovice kaže da „jedna reč istine važnija je od čitavog sveta“. Ruski pisac Aleksandar Solženjicin je na osnovu ove poslovice pokrenuo decenijama dugu, patnjom opterećenu kampanju za istinu, verujući da se komunistički režim neće zauvek opirati, potiskivati ili pobijati upornu realnost koja mu je svedočila. Pronašavši Boga u Gulagu, i uprkos svim izgledima, Solženjicin je živeo svoj život u nadi da će istina pobediti i da će njegov poziv biti opravdan, čak i pred licem ukorenjene ideologije, masovne propagande, sistematskog ugnjetavanja i čistog terora.¹ Iako se knjige istorije modifikuju, disidenti učutkuju, a mase dovode u zabludu, sama istina bi stajala čvrsta i uspravna. Nije se mogla prebiti u potčinjavanje laži.

Danski književnik Hans Kristijan Andersen je napisao bajku o sujetnom caru koji se razotkriva pred svojim narodom ne obazirući se na to šta je istina. „Pre mnogo godina živeo je car koji je mislio samo na svoju odeću. Jednog dana dođu dva prevaranta predstavivši se kao tkalci, pa kažu caru da će mu sašiti predivno novo odelo koje će biti

najlepše na svetu, a za svakog ko ne uspe videti njegove predivne niti, znaće se odmah da je glup.

Caru se sviđa ta ideja pa daje prevarantima puno zlata, srebra i svile, a oni sve to strpaše u svoju torbu i odoše zadovoljni.

Kako se tkanje „odužilo“, car pošalje svog starog ministra da pogleda kako napreduje posao. Kada je ministar došao do tkalaca, nije video ništa jer tamo nije ni bilo ničega a stari ministar pomisli kako je on sigurno glup. Prevaranti započnu da pokazuju kako napreduju radovi i počnu nabrajati sve predivne šare koje ministar nije uopšte video. Da ne bi ispao glup, ministar na kraju kaže da su šare vrlo lepe i da posao napreduje dobro, te ode caru da mu ispriča sve o bojama i šarama koje je „video“ na njegovoj novoj odeći.

Uskoro prevaranti zatraže još više srebra, zlata i svile, ali tkalci nisu dodali niti jednu jedinu nit. Tkanje se opet odužilo, te car pošalje svog drugog službenika, a i sa njim bude isto kao i sa starim ministrom. Uskoro tkalci zatraže još više srebra, zlata i svile. Na kraju ode i sam car sa grupom odabranih službenika da vidi kako napreduju radovi, ali ni car nije video ništa te pomisli da je bolje da se pretvara kako vidi svoju odeću, nego da drugi pomisle da je i car glup.

Tako se car na kraju pretvarao da oblači svoju novu odeću. Kada je izašao pred narod niko nije ništa video na njemu. Jedno dete u taj čas poviče: „Ljudi, pa car je go!“ a za njim počne i sav narod da se smeje i uzvikuje: „Car je go! Car je go!“ Car je nastavio još ponosnije da hoda ne obazirući se na svoj narod.”²

Smisao ili moral ove bajke je da je najbolje verovati sebi i biti pošten, govoriti istinu i ono što je ispravno. Bez iskrenosti, ljudi često na kraju izgledaju veoma glupo.

Carev ponos ga sprečava da prizna da ne vidi odeću. Takvo priznanje bi ga učinilo glupim, ako je verovati tkalcima. Na kraju se samoobmanjuje, jer mu je njegov ponos važniji od istine. Carevu egocentričnost pojačava to što oko sebe ima čitavu gomilu pokornih ljudi koji uvek kažu DA. Nijedan od ovih „DA ljudi“ nije spreman da dovede u pitanje njegov sud i da kaže ili učini bilo šta što bi moglo narušiti njihov položaj u očima vladara.

Prihvatanje „činjenica“ bez pitanja dovodi do toga da se istina ignoriše. Car i dvorani veruju u ono što im govore tkalci, a narod

veruje u ono što im njihov vođa kaže, uprkos potpunom nedostatku čvrstih dokaza. Car, dvorani i narod, jedan za drugim, pretpostavljaju da je postojanje odeće neporecivo.

Poruka priče je da treba da budemo kritični i objektivni kada ispitujemo „činjenice“. Previše „činjenica“ koje čujemo su, u stvarnosti, samo verovanja i mišljenja, ili čak laži, kao što je slučaj u ovoj priči. Dokaze treba rigorozno ispitati. Čvrsti dokazi treba da budu ono što čini osnovu naših „činjenica“ ili „istine“, čak i ako rezultiraju zaključkom koji nije univerzalno popularan ili politički korektan.

Viđenje lepote tamo gde ona ne postoji je direktan rezultat kolektivnog, neopravdanog poštovanja navodnih stručnjaka. Lažni tkalci, koje su oduševljene svojim „divnim“ platnom, i dvorski službenici koji hvale nevidljivu odeću nisu stručnjaci, ali njihov autoritet je neosporan.

Slepo verovanje dovodi do toga da masa živi u kolektivnoj laži. Iako svi vide da odeća ne postoji, niko u masi nije voljan da se zauzme za istinu. Svima je mnogo lakše da se slože i prilagode, nego da misle svojom glavom.

Blez Paskal, francuski filozof i naučnik, je rekao: „Istina je danas toliko zamagljena, a laži tako dobro utvrđene, da ako ne volimo istinu, nikada je nećemo prepoznati.“

Danas istina nije ono što je ispravno. Istina je ono što odgovara, što je na kompjuterski „klik“. Kako je istina postala šta god da klikneš? Šta je istina? Gde je možemo otkriti? Da li neko zna apsolutnu istinu?

Da bih odgovorio na ova pitanja, prvo bih želeo da ispitam tri vrste istine u filozofiji i sociologiji koje su bile prisutne kroz istoriju. U drugom poglavlju ću se baviti pitanjem sadašnjeg shvatanja istine, a u trećem poglavlju ćemo otkriti apsolutnu istinu, i to od Onoga koji zna šta je istina.

TRI VRSTE ISTINE

U filozofiji se govori o tri vrste istine. Na prvom mestu je **metafizička istina**, koju karakteriše ideja da istina postoji izvan zemaljske stvarnosti i da je stoga van ljudskog dometa. Nalazi se u onome što se često naziva carstvom nebeskim i pristupa mu se kroz otkrivenje i veru. Ne može se znati; može se samo verovati.³

Druga je **naučna istina**, koju karakteriše ideja da je istina na dohvataju ruke ljudima i da se može pronaći razumom, percepcijom i eksperimentom. Savremena nauka se zasniva na ovoj koncepciji istine. Nezavisna je od toga kako mi, ljudska bića, vidimo svet – poznato i kao „objektivnost“. Ipak, u isto vreme, ova vrsta istine je bliža čovečanstvu od transcendentnog, u smislu da je zapravo dostižna. Ljudi joj mogu pristupiti kroz znanje: ne morate da verujete, možete to znati.”⁴

Konačno, postoji **konstruisana istina**, koju karakteriše ideja da istina nije „van domašaja“, niti je uopšte nezavisna od ljudske percepcije. Naprotiv, mi sami stvaramo istinu. Ova škola mišljenja ne smatra istinu nečim transcendentnim ili nadljudskim, niti nečim objektivnim ili dostupnim. Umesto toga, istina je subjektivna i stvorena od strane nas samih. Ili jednostavnije rečeno: ne bi postojala da nema nas.⁵ Nemački filozof Fridrih Niče je možda najbolje sažeo njenu suštinu kada je napisao: „Ne postoje činjenice, samo tumačenja.”

TRI DOBA ISTINE

Iako su sve tri vrste istine bile prisutne u svim društvima kroz istoriju, različite vrste su bile dominantne u različitim epohama.

Tokom *predmodernog* perioda na zapadu otprilike sve do XVIII veka, bila je zastupljena metafizička istina, istina zasnovana na **veri**, koja se ne nalazi u svetu oko nas, već nam je data iz „nebeske“ stvarnosti, van ljudskog dometa.⁶

Drugi period, *moderna*, od XVIII do XX veka, naučna istina je postala dominantan narativ. Nauku čine činjenice, relacije među njima i objašnjenje tih relacija. „Modernistički progres je bio zasnovan na naučnoj racionalnosti, smatrajući ljudsko biće u središtu, dok je premodernistički napredak nastao kroz Božansku intervenciju i prisustvo Boga. Tako je modernista preuzeo kontrolu nad fizičkim svetom i društvenom organizacijom na sebe i na neki način doveo u pitanje samo postojanje Boga. Nalazeći se u zemaljskoj stvarnosti, donoseći istinu nadohvat ruke, svet je bio pod ljudskom kontrolom.”⁷ **Nauka** postaje autoritet i izvor istine.

Treći period, *postmoderna*, od XX veka nadalje, je ideja konstruisane istine koja postaje sve više prihvaćena. Ona nije data iz „nebeske“ stvarnosti van ljudskog dometa, niti pronađena u naučnim otkrićima već stvorena od strane ljudi, putem odnosa moći, društvenih struktura

ili jezika. To je istina koja se oslanja na moje vlastito iskustvo. **Iskustvo** postaje autoritet u odlučivanju šta je istina. To znači da je istina relativna. Drugim rečima sve je zasnovano na jeziku i kontekstu. Istina je samo ono što kultura smatra stvarnošću.⁸

Samo da naglasim: nijedan period nikada nije napustio bilo koju vrstu istine. U našem sadašnjem, naučno naprednom društvu, transcendentne istine i dalje igraju važnu ulogu. Iako naše društvo često karakterišemo kao sekularno i postmoderno sve je „samo mišljenje“, vera u stvari kao što su objektivnost, činjenice i stvarnost je podjednako rasprostranjena.⁹

Dakle, naše društvo je mešavina svih vrsta istine. U stvari, sve društvene debate koje se vode mogu se, u suštini, pratiti do borbe između ove tri istine. Debate se na kraju svode na jedno fundamentalno pitanje, šta je zapravo istina?

Nameće se pitanje u kom smo periodu danas? Moj odgovor bi bio: u periodu istine kao „proizvoda“. Njena svrha je da zadovolji naše potrebe. To nas sve čini potrošačima i primenjuje ekonomsku logiku na svet oko nas. Komodifikacija istine je ono što sociolozi nazvaju post-postmodernošću: istina koja nas ostavlja zadovoljnim u našim potrebama, ali tragajući za smislom izvan nje. Ekonomizacija našeg pogleda na svet, tržišno preoblikovanje društva, komercijalizacija informacija i profesionalizacija komunikacije su četiri stuba na kojima počiva novi period: period istine kao proizvoda.¹⁰

Ovaj pogled na svet bio je filozofsko tlo na kome je ideal slobodnog tržišta procvetao i postao popularan. Jer, ako se istina ne pronalazi već stvari, i samo subjektivni pojedinac može da vodi taj proces, onda je, rezonuje se, slobodno tržište jedini put do „idealnog“ društva bez autoriteta koji ga vodi. Ideja o „zajedničkom interesu“ koja je još uvek preovladavala u modernoj eri zamenjena je za „zbir“ pojedinačnih interesa. U ovom pogledu na svet, slobodno tržište bi dovelo do savršene ravnoteže, bez potrebe da bude vođeno konstruisanom ideologijom koja potiče od lažnog autoriteta.¹¹

Neoliberalno razmišljanje o slobodnom tržištu počelo je kao dekonstrukcija ideologije i autoriteta, ali je, uprkos svom poreklu, preraslo u samostalnu ideološku dogmu, što je dovelo do dalekosežne ekonomizacije našeg pogleda na svet.¹²

Moralne i ontološke dogme zamenili su ekonomski kriterijumi. U Istinu, Znanje i Moral sa velikim slovom više niko nije verovao; oni su zamenjeni takozvanim „neutralnim“ konceptima produktivnosti, efikasnosti, ponašanja, vrednosti i odnosa.¹³

U politici, zdravstvu, obrazovanju, nauci, medijima i umetnosti, ekonomski kriterijumi su postali merilo svega, u svakom aspektu društva.

Sada su građani „potrošači“, pacijenti „kupuju“ svoju zdravstvenu zaštitu, studenti „ulažu“ u svoju akademsku „karijeru“, imigranti su „tragači za bogatstvom“ ili „jeftina radna snaga“, stariji se nazivaju „troškovi rasta“, umetnici moraju biti „kreativni preduzetnici“, a bruto nacionalni proizvod je bogobojazna mera našeg kolektivnog blagostanja.¹⁴

Istina više nije dana – predmoderno doba, pronađena – moderno doba, ili stvorena – postmoderno doba; istina se danas prodaje. Ili da preformulišemo: počelo je od otkrivanja, preko pronalaska, zatim stvaranja i na kraju, proizvodnje istine. O tome više u sledećem poglavlju.

¹ https://www.delfi.rs/knjige/142919_arhipelag_gulag_19181956_1-3_knjiga_delfi_knjizare.html

² <https://sanela.info/wp/blog/08/301/car-je-go>

³ <https://ndpr.nd.edu/reviews/the-metaphysics-of-truth/>

⁴ <https://www.britannica.com/topic/philosophy-of-science/Scientific-truth>

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Social_constructionism

⁶ <https://planningtank.com/planning-theory/sociological-philosophical-understanding-premodern-modern-postmodern-period>

⁷ <https://planningtank.com/planning-theory/sociological-philosophical-understanding-premodern-modern-postmodern-period>

⁸ <https://planningtank.com/planning-theory/sociological-philosophical-understanding-premodern-modern-postmodern-period>

⁹ <https://edubirdie.com/examples/concept-of-truth-and-its-importance-in-our-life>

¹⁰ <https://thecorrespondent.com/343/post-postmodern-human-aware-of-everything-willing-to-change-nothing>

¹¹ <https://www.theguardian.com/news/2017/aug/18/neoliberalism-the-idea-that-changed-the-world>

¹² <https://www.theguardian.com/news/2017/aug/18/neoliberalism-the-idea-that-changed-the-world>

¹³ <https://thecorrespondent.com/322/truth-be-sold-how-truth-became-a-product>

¹⁴ <https://thecorrespondent.com/322/truth-be-sold-how-truth-became-a-product>